

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 132. Joannis Arndii & Danielis Chamierii interitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

Sæc. XVII.
A. C. 1621.

§. CXXXII.

Joannis Arndii & Danielis Chamierii interitus.

Singularia Arndii & Chamierii fata *Osland. l. 3.*
 specialem mentionem deprecere vi- *Mem. c. 26.*
 dentur, & quidem Joannes Arndius, *pag. 594.*
 Cellensis Superintendens a quibusdam *Arnold.*
 tanquam Vir miraculis clarus depræ- *Hist. Hæret.*
 dicatur, ab aliis ad inferni abyssum de- *p. 2. l. 16.*
 truditur: Vix librum suum *cap. 16.*
de vero Chri- *Vareni Ret-*
stianismo ediderat, cum Wittenbergen- *tung der vier*
 ses, Jenenses, & Argentinenses ob fi- *Bücher*
 dei puritatem, & doctrinam divina un- *Arnds.*
 ctione plenam ad sydera usque illum
 extollerent, ac putido etiam commento
 ipsius librum, cui titulus: *Hortulus pa-*
radisi ex igne illæsum prodiisse referrent:
 E contrario autem alii eundem voca-
 runt *Sanctum Diabolum*, & hæreticorum
 nequissimum, imo Joannes Corvinus
 Gadanensis Præco ex suggestu ad po-
 pulum hæc verba protulit: *Diabolus*
Arndio suam reddet mercedem: nollem ego
eo deportari, ubi ipse post mortem suam
raptatus est: ipse etiam Magister Wal-
 therus calamum suum adversus Arn-
 dium acuere parabat: Lucas quoque
 Oslander, etsi ipsemet secta Luthera-
 nus esset, Arndii tamen libros veneno
 hæretico imbutos, pestilentes, puro

Cc 5

Evan-

Sæc. XVII. Evangelio contrarios, Papismo, Calvi-
A C. 1621. nismo, Flacianismo, Schwenckfeldia-

nismo, Weigelianismo &c. turgidos detestatur, eosque sine salutis periculo a simplicioribus haud legi posse affirmat. Taceo acerbissimas censuras, quibus ejusdem libros Roscius, Cramerus, Menzerus, Rango, Schelwigius & nonnulli alii recentiores proscripserunt, cunctosque, qui Arndium non infectarentur, tanquam hæreticos, & infames traduxere: quinimo miles quidam stricto pugione Arndium e suggestu declamantem invasit, dicens: *cur Verbum Dei non doces?* ipse etiam Arndius in epistola ad Consulem Brunvicensem queritur, quod publice & coram universo populo tanquam hæreticus, jocular, Sectarius, rudissimus & stupidissimus Asinus, & a fidei populo fugiendus a suis Collegis fuerit traductus: Enimvero, cum Calvinistam tradere recusaret, ex patria sua Anhaltino Principatu exulare iussus est. Obiit demum die undecima Maii: Præter jam recensitos libros scripsit Evangeliorum explanationem, sermones in Psalmos, tractatum de unione credentium cum Christo Capite Ecclesiæ, pluraque alia.

Gramond.

Hist. Franc.
lib. 10.

Alter erat Daniel Chamierus Montalbensis Pastor, homo audax & seditionosus,

tiosus, qui minus erat in Ecclesiæ mu- Sæc. XVII.
 nis versatus, quam in aulicis artibus, A. C. 1621.
 quibus etiam solebat Calvinistarum
 tentare & enervare Synodos atque
 consilia: Hic tempore, quo Rex Fran-
 ciæ Montalbanum obsederat, rebelli
 militi adversus Regem suum animos
 additurus, seditiosa concione in Tem-
 plo habita de Regiis copiis differens
 finierat in hæc ipsa verba, quæ distin-
 cta ter voce repetiit: *Non ingredientur*
urbem Regii: ipsemet vero thorace fer-
 reo, hastaque militari ad manum ar-
 matus in aggeres & valla tanquam
 gregarius miles descenderat, ubi ta-
 men, licet propugnaculo tectus esset,
 tormenti globo, qui litera C. erat si-
 gnatus, in frustra discerptus est, vix
 agnito, unde & qua immissa esset pila.
 Hunc ergo exitum habuit parum con-
 venientem seditiosus hic Vir, qui dun-
 taxat pertinacis rebellionis nomine a-
 pud suos aura populari plurimum va-
 lebat: Erat etiam blasphemus in Chri-
 stum Dominum, dum Filium Dei, quem
 Verbum & imaginem Patris sui non
 proprie sed metaphorice dici pronun-
 tiabat: Acriter insuper insectabatur Ca-
 tholicos, ac Nemausii cum P. Cotonio
 disputabat: Scripsit suam *Panstratiam Ca-*
tholicam, corpus Theologicum, epistolas
 Jesuiticas, necnon tractatum de *Oecume-*
nico Pontifice.

HISTO-